

257

U S T A W A

z dnia 15 listopada 1956 r.

o zmianie dekretu o zaopatrzeniu inwalidów wojskowych i ich rodzin.

Art. 1. W dekrete z dnia 14 sierpnia 1954 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojskowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 37, poz. 159), wnanym dalej „dekretem”, wprowadza się następujące zmiany:

1) w tytule dekretu wyrazy „wojskowych i ich rodzin” zastępuje się wyrazami „wojennych i wojskowych oraz ich rodzin”;

2) w art. 3:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Inwalidami wojskowymi są osoby, które zostały zaliczone do jednej z grup inwalidów z powodu stałej lub długotrwałej, całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy, powstałej:

- 1) w czasie odbywania czynnej służby wojskowej lub
- 2) w ciągu trzech miesięcy po zwolnieniu ze służby wojskowej, jeżeli inwalidztwo jest następstwem chorób powstałych lub urazów doznanych w czasie odbywania czynnej służby wojskowej.”

b) po ust. 1 dodaje się nowy ust. 2 w brzmieniu:

„2. Osobom zwolnionym ze służby wojskowej z powodu czasowej niezdolności do tej służby przysługuje zaopatrzenie określone w niniejszym dekrete na czas trwania ich niezdolności do pracy, jeżeli nie mają prawa do zasiłku chorobowego.”

c) dotychczasowy ust. 2 otrzymuje kolejną numerację 3,

d) dodaje się nowy ust. 4 w brzmieniu:

„4. Inwalidą wojennym jest żołnierz, który stał się inwalidą w związku z działaniami wojennymi lub mającymi charakter wojenny.”

3) w art. 4 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ustala się trzy grupy inwalidów:

I grupę inwalidów — obejmującą osoby, które z powodu znacznego naruszenia sprawności organizmu mają ograniczoną zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy zawodowej i potrzebują stałej opieki innej osoby,

II grupę inwalidów — obejmującą osoby, które z powodu znacznego naruszenia sprawności organizmu mają ograniczoną zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy zawodowej, lecz nie potrzebują stałej opieki innej osoby,

III grupę inwalidów — obejmującą osoby, które wskutek naruszenia sprawności organizmu stały się niezdolne do systematycznej pracy w swoim zawodzie, w zwykłych warunkach istniejących w tym zawodzie, lecz zdolne są do pracy w swoim lub innym zawodzie z obniżeniem

kwalifikacji lub wydajności pracy albo ze zmniejszeniem zakresu wykonywanych czynności lub z koniecznością stworzenia odpowiednich warunków pracy.”;

4) w art. 10:

a) dotychczasowy przepis oznacza się jako ust. 1 i dodaje się na końcu następujące zdanie: „Uprawniony zachowuje w każdym przypadku prawo do świadczeń niepieniężnych określonych w dekrete.”

b) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. W razie zbiegu prawa do zaopatrzenia z dekretu z prawem do renty zagranicznej stosuje się odpowiednio przepisy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.”

5) art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. 1. Podstawę wymiaru renty inwalidzkiej dla osoby, która bezpośrednio przed powołaniem do służby wojskowej była pracownikiem, ustala się według zasad określonych w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin na podstawie zarobków osiągniętych przed powołaniem do służby wojskowej.

2. Według tych samych zasad ustala się również podstawę wymiaru renty dla osoby, której zatrudnienie ustało:

- 1) w okresie trzech miesięcy przed powołaniem do służby wojskowej lub
- 2) wcześniej, jeżeli w chwili powstania prawa do zaopatrzenia posiada łącznie ze służbą wojskową okres zatrudnienia wymagany do uzyskania renty inwalidzkiej w myśl przepisów o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

3. Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej określi podstawę wymiaru renty dla osób, które nie spełniają warunków określonych w ust. 1 i 2, z tym że podstawa wymiaru renty nie może wynosić mniej niż 500 zł, a dla inwalidów wojennych oraz tych inwalidów wojskowych, których inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą wojskową, zaliczonych do I grupy inwalidów, mniej niż 1.200 zł.”;

6) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14. Wysokość renty dla inwalidów, których inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą wojskową, wynosi miesięcznie:

Grupa inwalidów	Procent podstawy wymiaru renty		
	do 1200 zł	od nadwyżki ponad 1200 zł do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł
I	100	—	—
II	75	20	15
III	50		

7) w art. 15:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wysokość renty dla inwalidów, których inwalidztwo nie pozostaje w związku ze służbą wojskową, wynosi miesięcznie:

Dla inwalidów		Procent podstawy wymiaru renty		
kategoria zatrudnienia	grupa inwalidów	do 1200 zł	od nadwyżki ponad 1200 zł do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł
I	I	70	30	15
	II	50		
	III	40		
II	I	60	30	15
	II	40		
	III	30		

b) ust. 2 skreśla się,

c) ust. 3 otrzymuje kolejną numerację 2;

8) po art. 15 dodaje się nowe art. 15a, 15b i 15c w brzmieniu:

„Art. 15a. Renta inwalidzka wraz ze wszystkimi dodatkami z wyjątkiem dodatków dla dzieci, wnuków i rodzeństwa nie może wynosić:

- 1) więcej niż 1200 zł, a wraz z dodatkiem za odznaczenie orderem (art. 19) — 1500 zł miesięcznie i
- 2) mniej niż renta wraz z dodatkiem dla rencistów nie pracujących ustalona na podstawie art. 81 ust. 2 dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin — jeżeli rencista nie pracuje i poza rentą nie posiada dochodu z innych źródeł i został zaliczony do III lub II grupy inwalidów.

Art. 15b. 1. Inwalidom nie pracującym i nie posiadającym poza rentą dochodu z innych źródeł przysługuje dodatek do renty inwalidzkiej w wysokości:

Grupa inwalidów	I n w a l i d z t w o	
	pozostaje w związku ze służbą wojskową	nie pozostaje w związku ze służbą wojskową
	Procent podstawy wymiaru renty do 120 zł	
I	—	20
II	5	15
III	15	15

2. Minister Pracy i Opieki Społecznej określa szczegółowo zasady przyznawania dodatków wymienionych w ust. 1.

Art. 15c. Jeżeli rencista zaliczony do III grupy inwalidów, którego inwalidztwo nie pozostaje w związku ze

służbą wojskową (art. 15), posiada również dochód z pracy lub z innych źródeł, przekraczający łącznie z rentą bez dodatków dla dzieci, wnuków i rodzeństwa podstawę jej wymiaru, wówczas rentę zmniejsza się o kwotę przewyższającą tę podstawę, nie więcej jednak niż o 50%.”;

9) w art. 17 dotychczasowy przepis oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„2. Minister Obrony Narodowej określa rodzaje służby wojskowej, które ze względu na szczególne właściwości lub warunki jej odbywania uzasadniają wymiar renty inwalidzkiej według stawek przewidzianych dla pracowników I kategorii zatrudnienia.

3. Inwalidom, którzy nie spełniają warunków do wymiaru renty w wysokości przewidzianej dla pracowników I kategorii zatrudnienia, wymierza się renty inwalidzkie według stawek ustalonych dla pracowników II kategorii zatrudnienia.”;

10) w art. 18 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Renta łącznie z tym dodatkiem nie może przekraczać kwoty określonej w art. 15a pkt 1.”;

11) w art. 19 dotychczasowy przepis oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Z tytułu posiadania orderów przysługuje tylko jeden dodatek.”;

12) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Art. 20. Inwalida ma prawo do dodatku do renty dla dzieci, wnuków i rodzeństwa w wysokości zasiłku rodzinnego, jeżeli na dzieci te nie przysługują dodatki lub zasiłki rodzinne z innego tytułu.”;

13) po art. 27 dodaje się nowy art. 27a w brzmieniu:

„Art. 27a. 1. Wysokość renty inwalidzkiej dla osób, które spełniają warunki określone w art. 13 ust. 1 lub 2, ulega na ich wniosek ponownemu ustaleniu, jeżeli osoby te po przyznaniu renty inwalidzkiej były zatrudnione w okresie trzyletnim bez przerw w pracy wynoszących łącznie więcej niż sześć miesięcy i przeciętny ich miesięczny zarobek z tego okresu był wyższy niż podstawa wymiaru dotychczasowej renty.

2. Za podstawę ponownego wymiaru renty inwalidzkiej przyjmuje się przeciętny miesięczny zarobek, o którym mowa w ust.1.”;

14) w art. 28:

a) w ust. 2 skreśla się wyrazy „osoby te pozostawały na utrzymaniu żołnierza (inwalidy) i”,

b) po ust. 2 dodaje się nowy ust. 3 w brzmieniu:

„3. Renta rodzinna po żołnierzu przysługuje, jeżeli śmierć jego nastąpiła:

- 1) w czasie odbywania czynnej służby wojskowej lub
- 2) w ciągu trzech miesięcy po zwolnieniu ze służby i jest następstwem chorób powstałych lub urazów doznanych w czasie odbywania czynnej służby wojskowej.”;

c) dotychczasowy ust. 3 otrzymuje kolejną numerację 4”;

15) w art. 29:

a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „i 15 ust. 2”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wysokość renty rodzinnej wynosi miesięcznie:

Procent podstawy wymiaru renty		
do 1200 zł	od nadwyżki ponad 1200 zł do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł
30	20	15

c) po ust. 2 dodaje się nowy ust. 3 w brzmieniu:

„3. Jeżeli śmierć żołnierza lub inwalidy nastąpiła w związku ze służbą wojskową, wysokość renty rodzinnej określonej w ust. 2 podwyższa się o 10% podstawy wymiaru renty.”

d) dotychczasowy ust. 3 otrzymuje kolejną numerację 4.

e) po ust. 4 dodaje się nowe ust. 5, 6 i 7 w brzmieniu:

„5. Jeżeli członek rodziny uprawniony do renty został z powodu inwalidztwa zaliczony do I grupy inwalidów, przypadająca na niego część renty rodzinnej zwiększa się o 100 zł.

6. Jeżeli uprawnionymi do renty rodzinnej są sieroty zupełne, przypadająca na nie część renty rodzinnej zwiększa się o 10% podstawy wymiaru renty.

7. Łączna wysokość renty rodzinnej wraz z wszystkimi dodatkami z wyjątkiem dodatku dla dzieci, wnuków i rodzeństwa nie może przekraczać kwoty 1200 zł, a wraz z dodatkiem za odznaczenie orderem (art. 31) — 1500 zł miesięcznie.”

16) w art. 30 dodaje się nowy ust. 5 w brzmieniu:

„5. Jeżeli śmierć nastąpiła w ciągu trzech miesięcy po zwolnieniu ze służby wojskowej, związek śmierci ze służbą wojskową ustala komendant wojskowego zakładu leczniczego lub komisja lekarska do spraw inwalidztwa i zatrudnienia zależnie od tego, czy śmierć nastąpiła w wojskowym zakładzie leczniczym, czy też poza nim.”

17) w art. 32 skreśla się wyrazy „nie zatrudniony” oraz dodaje się na końcu zdanie: „Prawo to przysługuje również opiekunowi tych dzieci.”

18) po art. 32 dodaje się nowy art. 32a w brzmieniu:

„Art. 32a. Do renty rodzinnej przysługuje dodatek w wysokości 15% podstawy wymiaru renty do 1.200 zł na warunkach określonych w art. 60 ust. 2 dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.”

19) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. Inwalidzi uznani na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 1954 r. za inwalidów wojennych zachowują ten charakter.”

20) w art. 42:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister Pracy i Opieki Społecznej może zezwolić na rozpatrzenie na podstawie dekretu wniosków o zaopatrzenie nie zgłoszonych w ustawowym terminie.”

b) po ust. 4 dodaje się nowy ust. 5 w brzmieniu:

„5. Minister Pracy i Opieki Społecznej może przekazać uprawnienia przewidziane w ust. 4 prezydiom rad narodowych.”

21) art. 43 otrzymuje brzmienie:

„Art. 43. 1. Inwalidom uprawnionym do renty na podstawie przepisów obowiązujących do dnia 1 lipca 1954 r., u których ogólna utrata zdolności zarobkowej ustalona została na co najmniej 45%, przyznaje się zamiast tej renty — rentę inwalidzką określoną w dekreście na następujących zasadach:

1) inwalidę zalicza się:

a) do I grupy inwalidów, jeżeli inwalidzie przysługuje dodatek na pielęgnację,

b) do II grupy inwalidów, jeżeli ogólna utrata zdolności zarobkowej inwalidy określona została w granicach od 80% do 100%,

c) do III grupy inwalidów, jeżeli ogólna utrata zdolności zarobkowej inwalidy określona została w granicach od 45% do 79%;

2) zaliczenie do jednej z grup następuje z urzędu.

2. Renty inwalidzkie wypłaca się w wysokości:

a) przewidzianej w art. 14, jeżeli inwalidztwo pozostające w związku ze służbą wojskową (art. 16) uzasadnia zaliczenie co najmniej do III grupy inwalidów,

b) przewidzianej w art. 15 dla pozostałych inwalidów.

3. Za podstawę wymiaru renty przyjmuje się kwotę 500 zł, a dla inwalidów I grupy — 1.200 zł.

4. Różnicę wynikającą z dokonanej z urzędu zamiany renty inwalidzkiej wypłaca się za czas od dnia 1 grudnia 1956 r.

5. Przez ogólną utratę zdolności zarobkowej i przez utratę zdolności zarobkowej pozostającą w związku ze służbą wojskową rozumie się te utraty zdolności, które ustalone zostały w orzeczeniu na podstawie przepisów obowiązujących do dnia 1 lipca 1954 r.

6. Inwalidzi zaliczeni do jednej z grup zgodnie z ust. 1 mogą być poddani na ich wniosek lub z urzędu badaniom lekarskim. Badań z urzędu nie przeprowadza się, gdy rencista ukończył — mężczyzna 60 lat, a kobieta 55 lat lub inwalidztwo uznane zostało za trwałe.”

22) art. 44 otrzymuje brzmienie:

„Art. 44. 1. Wysokość renty inwalidzkiej określona stosownie do art. 43 ulega na wniosek rencisty ponownemu ustaleniu na zasadach określonych w art. 27a dekretu, w tym przypadku trzyletni okres liczy się najwcześniej od dnia 1 lipca 1954 r.

2. Wysokość renty określonej w art. 43 ulega na wniosek rencisty ustaleniu na zasadach dekretu, jeżeli rencista był po wyzwoleniu zatrudniony co najmniej przez 10 lat i przestał pracować. Podstawę wymiaru renty stanowi w tym przypadku przeciętny miesięczny zarobek faktyczny osiągnięty przez rencistę w ostatnich 12 miesiącach zatrudnienia lub kolejnych 2 latach zatrudnienia dowolnie wybranych przez rencistę z okresu ostatnich 10 lat zatrudnienia.”

23) art. 45 otrzymuje brzmienie:

„Art. 45. 1. Inwalidom uprawnionym do rent inwalidzkich na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 1954 r., którzy nie spełniają warunków określonych w art. 43, wypłaca się jednorazową odprawę w wysokości 36-miesięcznej renty, z tym że rencista traci prawo do świadczeń pieniężnych.

2. Inwalidzi, o których mowa w ust. 1, zachowują prawo do dotychczasowych świadczeń w naturze.”;

24) po art. 45 dodaje się nowe art. 45a — 45i w brzmieniu:

„Art. 45a. Do rent inwalidzkich wypłacanych na podstawie art. 43 stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące rent inwalidzkich, przyznanych na podstawie dekretu, z tym że:

- 1) renty te wraz z wszystkimi dodatkami nie mogą być niższe od sumy rent i dodatków wypłacanych inwalidzie na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 1954 r.,
- 2) inwalida zachowuje prawo do świadczeń nie pieniężnych, przysługujących mu ze wszystkich zbiegających się tytułów.

Art. 45b. 1. Renty wdowie wraz z dodatkami i renty rodziców przyznane na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 1954 r. podwyższa się, jak następuje:

- 1) renty wdowie — do kwoty 110 zł, jeżeli wdowa w dniu 1 grudnia 1956 r. miała ukończonych 55 lat życia lub była inwalidą,
- 2) renty rodziców — dla jednego rodzica do kwoty 110 zł, a dla dwojga rodziców do kwoty 150 zł miesięcznie.

2. Renty wdowie, wypłacane w dniu 1 grudnia 1956 r. na podstawie przepisów obowiązujących do dnia 1 lipca 1954 r. wdowom wychowującym dzieci w wieku do lat 8, podwyższa się do kwoty 110 zł do czasu ukończenia przez dziecko 8 roku życia, chyba że wdowa ukończyła w tym okresie 55 lat życia lub stała się inwalidą.

3. Wdowom wymienionym w ust. 1 pkt 1 oraz sierotom zupełnym i rodzicom, jeżeli nie pracują i nie posiadają poza rentą dochodu z innych źródeł, przysługuje dodatek do renty do wysokości różnicy między kwotą:

- 1) 130 zł a rentą dla wdowy lub jednego rodzica pozostającego po żołnierzu (inwalidzie),
- 2) 180 zł a rentą i zasiłkami rodzinnymi dla każdej sieroty zupełnej,
- 3) 260 zł a rentą dla dwojga rodziców, jeżeli oboje rodzice spełniają warunki do dodatku.

4. Pobierającym renty wdowom, sierotom lub rodzicom podwyższa się rentę o 100 zł, jeżeli z powodu inwalidztwa zostaną zaliczeni do I grupy inwalidów.

5. W razie zbiegu u jednej osoby prawa do renty określonej w ust. 1 — 4 z rentą lub zaopatrzeniem pobieranym na podstawie innych przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 1954 r., świadczenia wyższe wypłaca się w pełnej wysokości, a pozostałe w połowie. Dodatek dla nie pracujących i nie posiadających dochodu z innych źródeł wypłacany jest tylko z jednego tytułu. Uprawniony zachowuje prawo do świadczeń w naturze, wynikających ze wszystkich tytułów.

Art. 45c. Rodzicom, którzy w dniu 1 grudnia 1956 r. nie pobierali renty z powodu posiadania środków utrzymania, podejmuje się na ich wniosek wypłatę renty w wysokości przewidzianej w art. 45b ust. 1 i 3, jeżeli spełniają warunki do renty rodzinnej.

Art. 45d. 1. Wdowom i rodzicom uprawnionym do renty na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 1954 r., którzy nie spełniają warunków określonych w art. 45b ust. 1 i 2, wypłaca się jednorazową odprawę w wysokości 36-miesięcznej renty, z tym że tracą oni prawo do świadczeń pieniężnych.

2. Do osób określonych w ust. 1 ma odpowiednie zastosowanie art. 45 ust. 2.

Art. 45e. Prawo do zaopatrzenia i odprawy przysługujące na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 1954 r. ustaje:

- 1) dla wdowy — w razie zawarcia związku małżeńskiego,
- 2) dla sieroty:
 - a) w razie zawarcia związku małżeńskiego lub
 - b) z dniem ukończenia 16, a w przypadku uczęszczania do szkół — 24 roku życia, chyba że sierota jest inwalidą, a inwalidztwo jej powstało w wieku do lat 16 lub w czasie uczęszczania do szkół w wieku do lat 24.

Art. 45f. Członkowie rodzin, o których mowa w art. 45a — 45d, zachowują dotychczasowe uprawnienia przewidziane w art. 31, 34 i 36 — 38.

Art. 45g. Członkom rodziny po inwalidzie, który miał prawo do zaopatrzenia na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 1954 r., przysługuje prawo do renty rodzinnej na podstawie dekretu, jeżeli inwalida:

- 1) zmarł po dniu 30 czerwca 1954 r. oraz
- 2) pobierał rentę i miał co najmniej 45% ogólnej utraty zdolności zarobkowej albo zmarł wskutek choroby lub kalectwa pozostających w związku ze służbą woj-skową.

Art. 45h. Rada Ministrów określi szczegółowe warunki uzyskania świadczeń rentowych przez repatriantów oraz przez osoby rehabilitowane.

Art. 45i. Podlegają rozpatrzeniu na podstawie dekretu wnioski osób zwolnionych z więzienia, które wskutek skazania na dodatkową karę pozbawienia praw publicznych i honorowych utraciły prawo do zaopatrzenia na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 1954 r.”;

25) art. 50 otrzymuje brzmienie:

„Art. 50. Dekret wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 lipca 1954 r.”;

26) użyte w dekreście określenie „Zakład Ubezpieczeń Społecznych” zastępuje się określeniem „prezydium właściwej rady narodowej”.

Art. 2. Art. 15c nie stosuje się do rencistów, którzy na podstawie wniosku złożonego przed dniem wejścia w życie ustawy otrzymują rentę w wysokości przewidzianej dla żołnierzy zaliczonych do III grupy inwalidów.

Art. 3. Upowaznia się Ministra Pracy i Opieki Społecznej do ogłoszenia w drodze obwieszczenia jednolitego tekstu dekretu z dnia 14 sierpnia 1954 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojskowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 37, poz. 159) z uwzględnieniem zmian wynikających z niniejszej ustawy oraz z przepisów prawnych ogłoszonych przed wydaniem jednolitego

tekstu, z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów i punktów.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 1956 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*
Sekretarz Rady Państwa: *St. Skrzyszewski*